

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича,
протокол №8 від 22.06.2026 року

Голова Вченої ради
Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

КОДЕКС
академічної доброчесності та етики
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

УВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича
від «22» червня 2026 року № 252

Чернівці – 2026

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ.....	4
3. ОСНОВНІ ПРАВИЛА ТА ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ	5
4. ПОСТІЙНА КОМІСІЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕГЛАМЕНТУ, КОМІСІЇ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ФАКУЛЬТЕТУ/ІНСТИТУТУ/КОЛЕДЖУ.....	8
5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ	13
6. ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	15
7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	17
Додаток 1.....	18

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – Кодекс) розроблений відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», Статуту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Колективного договору, Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Правил внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та інших нормативно-правових актів, які регулюють освітню, наукову та інші види діяльності закладу вищої освіти.

1.2 Кодекс є нормативним документом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – Університет), який визначає основні принципи і правила академічної доброчесності та етичні стандарти поведінки здобувачів вищої освіти, а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників та інших працівників Університету.

1.3 Академічна спільнота Університету визнає академічну доброчесність засадничою цінністю наукової та освітньої діяльності.

1.4 Базовими цінностями та принципами академічної доброчесності є такі: чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами; довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів; повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб; справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливих політик закладів освіти, наукових установ, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності; відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності; стійкість у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю; рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

1.5 Основними цінностями та принципами академічної доброчесності

є такі: пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення; відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них; нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності; повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності; уникнення конфлікту інтересів.

1.6 Основними цінностями та принципами академічної етики є такі: законність та верховенство права; об'єктивність та соціальна справедливість; чесність та порядність; повага та взаємна довіра; прозорість; повага до приватного життя; партнерство і взаємодопомога; нетерпимість щодо аморальної та неетичної поведінки; толерантність; відповідальність.

1.7 Здобувачі освіти, науково-педагогічні, педагогічні, наукові та інші працівники Університету підписують текст декларації про дотримання академічної доброчесності та етики, тим самим засвідчують прийняття принципів і норм Кодексу та зобов'язання знати їх і дотримуватися (Додаток 1).

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. Основні терміни та їх визначення:

автор – фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);

академічна доброчесність – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;

академічна етика – сукупність моральних норм і принципів, які регулюють поведінку суб'єктів академічної діяльності та формують модель відповідальної поведінки, заснованої на чесності, повазі, справедливості, відповідальності й доброчесності, що проявляється як в академічному середовищі, так і в повсякденному житті.

академічний твір – твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проекту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом;

джерело інформації – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;

навчальна робота – результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;

суб'єкти академічної діяльності – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності;

уповноважений орган - постійна комісія Вченої ради Університету з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту (далі – Комісія Університету), уповноважена розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та етики, а також застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності;

уповноважена особа - педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник Університету, уповноважений реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

3. ОСНОВНІ ПРАВИЛА ТА ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ

3.1. Дотримання академічної доброчесності та етики педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками передбачає:

неухильне дотримання принципу верховенства права і законодавства України;

ставлення з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;

ґрунтування власної діяльності на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;

дотримання норм законодавства України про академічну доброчесність, про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, наукову) діяльність;

доброчесне оцінювання академічних творів та навчальних робіт здобувачів освіти, перевірка академічних творів та навчальних робіт на відсутність ознак порушення академічної доброчесності;

недопущення будь-яких форм дискримінації суб'єктів академічної діяльності;

сприяння формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності та етики;

стимулювання та заохочування здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності та етики;

уникнення конфлікту інтересів;

вчасне, неупереджене, невибіркове реагування на будь-які прояви порушення академічної доброчесності та етики, припинення таких порушень, застосування до здобувачів освіти заходів реагування на порушення

академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених законодавством України та цим Кодексом.

3.2. Дотримання академічної доброчесності та етики здобувачами освіти передбачає:

неухильне дотримання принципу верховенства права і законодавства України;

ставлення з повагою до інших здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;

недопущення будь-яких форм дискримінації суб'єктів академічної діяльності;

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання інших ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

дотримання інших правил академічної доброчесності та етики.

3.3. Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності. Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора. Посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

3.4. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації. У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

3.5. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.

3.6. У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності.

3.7. В оприлюдненому академічному творі, крім авторів, зазначаються й інші особи, які брали участь у його підготовці (надання

рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

3.8. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це обов'язково має бути зазначено в цьому творі.

3.9. Тексти прийнятих до захисту в Університеті дисертацій, кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації та з дотриманням інших вимог, визначених законодавством, зокрема положенням про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

3.10. Порухення академічної доброчесності та етики може характеризуватися однією чи кількома з таких ознак:

3.10.1. Обман – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

3.10.2. Несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:

порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;

упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;

застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;

надання або отримання незаслуженої переваги;

3.10.3. Бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;

3.10.4. Привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

3.11. Видами порушень академічної доброчесності та етики вважаються такі дії: відчуження авторства; академічний плагіат; приписування авторства; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом; недоброчесне оцінювання; несамотійне виконання завдання; недозволена допомога; академічний саботаж; схилення до порушення академічної доброчесності; інституційні порушення академічної доброчесності; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-

педагогічного (наукового, педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання, інші діяння, що порушують правила академічної доброчесності; використання родинних, службових чи інших зв'язків у своїх інтересах чи інтересах третіх осіб для необ'єктивної оцінки під час освітньої чи наукової діяльності; купівля в інших осіб з наступним поданням як власних результатів академічних творів чи інших результатів праці; виготовлення відгуків або рецензій без належного проведення експертизи; включення до списку авторів навчальних, наукових видань або виконавців проєкту осіб, які не брали участь у підготовці (написанні) та в отриманні результатів; використання під час оцінювання результатів навчання заборонених допоміжних матеріалів (шпаргалок, конспектів тощо) та технічних засобів (мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю знань підставними особами; примусові благодійні внески та примусова праця – примушування здобувачів вищої освіти сплачувати гроші чи виконувати певну працю під загрозою умисно завдати шкоди інтересам та правам особи у навчанні, побуті чи інших питаннях.

3.12. Видами порушень академічної етики є: аморальні та неетичні вчинки; вчинення дій або прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів; образлива, некоректна та агресивна поведінка щодо інших учасників освітнього процесу; дискримінація щодо інших осіб; поширення неправдивої, компрометуючої інформації про інших учасників освітнього процесу та/або Університет у цілому; сексуальні домагання; вчинення кримінально-караних діянь; свідоме порушення чинного законодавства України; будь-яке інше завдання шкоди морально-етичним цінностям Університету.

3.13. Наведений перелік не є вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності та етики.

4. ПОСТІЙНА КОМІСІЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕГЛАМЕНТУ, КОМІСІЇ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ФАКУЛЬТЕТУ/ІНСТИТУТУ/КОЛЕДЖУ

4.1. Комісія Університету є колегіальним експертним органом Вченої ради Університету у визначеній їй сфері предметної компетенції та відповідальності.

4.2. Повноваження Комісії Університету у сфері дотримання правил академічної доброчесності та етики:

проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів з питань академічної доброчесності, етики серед членів університетської спільноти;

моніторинг та узагальнення практики дотримання членами університетської спільноти правил академічної доброчесності, етики, встановлених законодавством України та локальними нормативними актами Університету;

надання пропозицій щодо запобігання конфлікту інтересів;
виявлення та встановлення фактів, перевірка заяв та розгляд справ про порушення правил академічної доброчесності, етики серед членів університетської спільноти;

розгляд усіх заяв та звернень щодо випадків порушення академічної доброчесності та етичних норм учасниками освітнього процесу Університету або передача таких заяв і звернень на розгляд комісій вчених рад факультетів/інститутів/коледжів;

надання ректорові та/або Вченій раді Університету висновків (рекомендацій) щодо застосування до порушників правил академічної доброчесності, етики відповідних заходів академічного та/чи дисциплінарного характеру.

4.3. Повноваження Комісії Університету у сфері дотримання правових засад діяльності та Регламенту Вченої ради Університету:

проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів з питань дотримання правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету серед членів університетської спільноти;

моніторинг та узагальнення практики дотримання членами університетської спільноти правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету, встановлених законодавством України та локальними нормативними актами Університету;

надання пропозицій щодо внесення змін до регламенту Вченої ради Університету;

перевірка заяв та розгляд справ про порушення правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету серед членів університетської спільноти;

виявлення та встановлення фактів порушень правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету серед членів університетської спільноти;

надання ректорові та/або Вченій раді Університету висновків (рекомендацій) щодо застосування до порушників правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету відповідних заходів академічного та/чи дисциплінарного характеру.

4.4. До складу Комісії Університету входять члени Вченої ради Університету, які обираються Вченою радою Університету.

4.5. Члени Комісії Університету обираються строком на п'ять років, але не більше строку їхніх повноважень.

4.6. Склад Комісії Університету затверджується наказом Ректора Університету.

4.7. До складу Комісії Університету входять особи, що користуються авторитетом у колективі, володіють особистісними якостями, академічним досвідом для проведення організації інформаційно-роз'яснювальних заходів, моніторингу та контролю за дотриманням членами університетської спільноти правил академічної доброчесності, етики, правових засад

діяльності та регламенту Вченої ради Університету.

4.8. Основною формою роботи Комісії Університету є засідання. За потреби засідання Комісії Університету можуть проводитись дистанційно (онлайн) з використанням засобів відеозв'язку.

4.9. Засідання Комісії Університету вважається правомочним, якщо у ньому взяли участь не менше двох третин від її повного складу.

4.10. Голова Комісії Університету організовує роботу Комісії, а також визначає перелік питань для виконання її членами.

4.11. Голова Комісії Університету обирається на першому засіданні Комісії Університету з числа її членів шляхом відкритого голосування більшістю голосів від повного складу Комісії Університету.

4.12. Члени Комісії Університету при ухваленні рішень повинні діяти неупереджено.

4.13. Рішення Комісії Університету вважається прийнятим, якщо воно підтримане простою більшістю присутніх на засіданні членів голосів відкритим голосуванням. При рівній кількості голосів, голос Голови Комісії Університету є ухвальним.

4.14. Розгляд Комісією Університету питання щодо підтвердження або спростування факту порушення правил академічної доброчесності, етики, правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Університету ініціюється на підставі письмової заяви особи, яка виявила факт порушення.

4.15. Розгляд питань про порушення академічної доброчесності, етики може здійснюватися (залежно від виду та характеру порушень) Комісією Університету чи комісіями з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу. Комісія з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу розглядає усі звернення щодо порушення правил академічної доброчесності та етики здобувачами освіти, крім тих, що розглядаються безпосередньо уповноваженою особою - науковим, педагогічним або науково-педагогічним працівником. Дрібні порушення правил академічної доброчесності та етики (несамостійне виконання завдання, недозволена допомога, схиляння до порушення академічної доброчесності, та інші порушення, що впливають на оцінювання здобувача освіти та вчинені ними особисто) розглядаються безпосередньо науковим, педагогічним або науково-педагогічним працівником, уповноваженим на оцінювання здобувача освіти.

4.16. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу або уповноваженої особи.

4.17. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, вчиненого учасником освітнього процесу, вченим, вступником, учасником, членом журі, членом організаційного комітету конкурсу академічної доброчесності, має право повідомити про це письмово (у паперовій чи електронній формі) уповноважений орган (уповноважену особу) або керівника Університету, організатора конкурсу,

який протягом трьох робочих днів приймає рішення про надсилання відповідного повідомлення до уповноваженого органу.

4.18. Голова Комісії Університету протягом трьох робочих днів з моменту надходження звернення про порушення академічної доброчесності, повинен передати його на розгляд Комісії Університету чи надіслати для розгляду комісії з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу, або уповноваженій особі.

4.19. Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності чи етики, які можуть бути перевірені. В іншому випадку уповноважений орган (уповноважена особа) має право залишити повідомлення без розгляду.

Уповноважений орган (уповноважена особа) протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення:

ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника;

надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення.

4.20. Строк розгляду звернення становить не більше, ніж один місяць з моменту надходження та може бути продовжений на такий же строк за рішенням Комісії. Загальний строк розгляду звернення не може перевищувати 6 місяців.

4.21. Розгляд Комісією Університету питання щодо підтвердження або спростування факту порушення правил академічної доброчесності, етики включає такі етапи:

- 1) Пояснення особи, яка виявила факт порушення цих правил (у разі її присутності);
- 2) Пояснення особи, яка їх порушила (у разі її присутності);
- 3) Виступ та запитання членів Комісії, учасників засідання особі, яка виявила факт порушення правил академічної доброчесності, етики, та особі, яка їх порушила (у разі її присутності) та іншим присутнім (у випадку наявності);
- 4) Дослідження доказів;
- 5) Заключне слово особи, яка виявила факт порушення правил академічної доброчесності, етики (у разі її присутності), та особи, яка їх порушила (у разі її присутності) та іншим присутнім (за їх бажанням);
- 6) Голосування щодо підтвердження чи спростування факту порушення членом факультетської спільноти правил академічної доброчесності, етики;
- 7) Оголошення прийнятого рішення.

4.22. Рішення Комісії Університету, яке містить узагальнюючий висновок щодо підтвердження чи спростування факту порушення правил

академічної доброчесності, етики, має рекомендаційний характер.

4.23. Рішення Комісії Університету, яке містить узагальнюючий висновок щодо підтвердження чи спростування факту порушення правил академічної доброчесності, етики подається ректорові Університету та/або Вченій раді Університету для ухвалення ними рішення щодо подальшого вживання відповідних заходів академічного та/чи дисциплінарного характеру.

4.24. У разі визнання факту порушення академічної доброчесності особою, стосовно якої розглядається повідомлення, перевірка і дослідження доказів не проводяться. Визнання факту порушення академічної доброчесності враховується під час визначення санкції, крім випадку, якщо конкретна санкція визначена законодавством.

Рішення уповноваженого органу щодо притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності і рекомендовану санкцію за таке порушення.

4.25. У прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення особою академічної доброчесності не може брати участь особа, яка має конфлікт інтересів.

4.26. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності та етики, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності.

4.27. Розгляд питань про порушення академічної доброчесності може здійснюватися (залежно від виду порушень) Комісією Університету або комісіями з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу, уповноваженою особою. До складу відповідних комісій мають входити представники органів студентського самоврядування.

4.28. Наукові, педагогічні або науково-педагогічні працівники, уповноважені на оцінювання здобувача освіти, розглядають заяви про порушення академічної доброчесності під час вступного випробування (конкурсу), несамотійне виконання завдання та інші повідомлення, пов'язані з оцінюванням здобувача освіти.

4.29. До складу комісій з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу входять не менше одного представника від кожної кафедри, представник органу студентського самоврядування факультету/інституту/коледжу.

4.30. Склад комісій з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу затверджується наказом декана/директора факультету/інституту/коледжу.

4.31. Члени комісій з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу обираються строком на п'ять років, але не більше строку їх повноважень.

4.32. Комісії з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу у своїй роботі керуються правилами, встановленими цим Кодексом щодо порядку роботи та процедури розгляду звернень Комісією Університету.

4.33. Комісія Університету та комісії з академічної доброчесності та етики факультету/інституту/коледжу зобов'язані фіксувати повідомлення про порушення академічної доброчесності у Журналі повідомлень про порушення академічної доброчесності, форма якого розробляється самими комісіями.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ

5.1. До особи, яка порушила академічну доброчесність чи етику, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

5.2. Санкції за порушення академічної доброчесності та етики, що застосовуються до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника закладу освіти, наукової установи, вченого:

5.2.1. заходи у межах притягнення до академічної відповідальності:

виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління Університету з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;

позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового ступеня на строк від одного до трьох років;

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути науковим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук) на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років;

заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;

виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого Університетом, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача наукового ступеня;

позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);

позбавлення наукового ступеня;

позбавлення вченого звання;

позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) Університетом.

5.2.2. заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

догана;

звільнення.

5.3. Педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

5.4. Санкції за порушення академічної доброчесності та етики, що застосовуються до **здобувачів** освіти:

5.4.1. виховні заходи реагування:

відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;

усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

повторне виконання завдання;

5.4.2. Заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

попередження;

неоцінювання завдання, виконаного з порушенням правил академічної доброчесності;

повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;

повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

відрахування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;

позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих Університетом, на строк від одного до трьох років;

позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;

виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

Попередження та анулювання результатів оцінювання за порушення правил академічної доброчесності та етики застосовуються безпосередньо уповноваженою особою – науковим, педагогічним або науково-педагогічним працівником, уповноваженим на оцінювання здобувача освіти.

5.5. Під час накладення стягнення за академічний плагіат на здобувачів освіти необхідно враховувати чи вони проходили навчання з правил академічної доброчесності і, зокрема, академічного письма. Таке навчання необхідно планувати у першому семестрі. Міра відповідальності здобувачів освіти має корелювати із роком їх навчання в Університеті і видом письмової роботи – вона має бути найвищою для здобувачів освіти старших курсів і за академічний плагіат у випускних кваліфікаційних роботах.

5.6. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до вступників, учасників конкурсів:

припинення участі у конкурсі;

скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

5.7. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування, конкурсу, зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, та вчинила порушення академічної доброчесності, виводиться зі складу відповідного органу та відсторонюється від участі у проведенні такого вступного випробування, конкурсу.

6. ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

6.1. Конфліктна ситуація в освітній діяльності (далі – конфліктна ситуація) – це сукупність обставин, за яких між учасниками освітнього процесу виникли суперечності, що можуть вплинути або впливають на об'єктивність, неупередженість, справедливість оцінювання результатів навчання, дотримання принципів академічної доброчесності, етичних норм, прав та законних інтересів учасників освітнього процесу.

6.2. Конфліктна ситуація може виникати, зокрема, у разі:

наявності обґрунтованих сумнівів щодо об'єктивності оцінювання результатів навчання;

упередженого ставлення наукового, науково-педагогічного, педагогічного працівника або здобувача освіти;

порушення норм академічної етики та академічної доброчесності;

виникнення особистого конфлікту між здобувачем освіти та науковим, науково-педагогічним, педагогічним працівником, що може вплинути на результати оцінювання;

інших обставин, які можуть поставити під сумнів неупередженість та справедливість освітнього процесу.

6.3. У разі виникнення конфліктної ситуації учасник освітнього процесу має право звернутися із письмовою заявою до декана факультету (директора інституту/коледжу) із викладенням обставин конфліктної ситуації, її причин та за можливості з додаванням підтвердних матеріалів.

6.4. Письмова заява подається у найкоротший строк після виникнення конфліктної ситуації або до моменту проведення підсумкового контролю (іспиту, заліку), якщо конфліктна ситуація може вплинути на об'єктивність його проведення.

6.5. Декан факультету (директор інституту/коледжу) зобов'язаний невідкладно, але не пізніше трьох робочих днів з дня надходження заяви, розглянути звернення, перевірити обставини, викладені в ньому, та за необхідності витребувати пояснення від учасників конфліктної ситуації.

6.6. За результатами розгляду звернення декан факультету (директор інституту/коледжу) приймає одне з таких рішень:

про відсутність підстав для визнання ситуації конфліктною;

про наявність обґрунтованих підстав для визнання ситуації конфліктною та необхідність вжиття заходів для її врегулювання.

6.7. У разі встановлення обґрунтованості повідомлення та наявності конфліктної ситуації, що може вплинути на об'єктивність оцінювання результатів навчання, декан факультету (директор інституту/коледжу) приймає рішення про створення комісії для проведення відповідного підсумкового контролю (іспиту, заліку).

6.8. Комісія для проведення іспиту або заліку створюється розпорядженням декана факультету (директора інституту/коледжу). До складу комісії входять:

науковий, науково-педагогічний або педагогічний працівник, з яким виникла конфліктна ситуація;

два наукові, науково-педагогічні або педагогічні працівники відповідної або спорідненої кафедри, які мають належну фахову компетентність.

6.9. За рішенням декана факультету (директора інституту/коледжу) до складу комісії може бути включено представника органу студентського самоврядування (без права участі в оцінюванні) для забезпечення прозорості та дотримання процедур.

6.10. Комісія проводить іспит або залік у строки, визначені деканом факультету (директором інституту/коледжу), з дотриманням вимог освітньої програми, робочої програми навчальної дисципліни та принципів академічної доброчесності.

6.11. Проведення підсумкового контролю комісією здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом і робочою програмою.

6.12. Оцінювання результатів здійснюється колегіально всіма членами комісії, які мають право голосу. Рішення комісії приймається простою більшістю голосів членів комісії, присутніх на засіданні, та оформлюється протоколом.

6.13. Рішення комісії є остаточним у межах закладу освіти та є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

6.14. Матеріали щодо врегулювання конфліктної ситуації, включаючи заяву, пояснення сторін, розпорядження про створення комісії та протокол засідання комісії, зберігаються у деканаті факультету (дирекції інституту) відповідно до вимог внутрішнього документообігу Університету.

6.15. Подання заяви про врегулювання конфліктної ситуації не може бути підставою для будь-яких форм дискримінації, тиску, переслідування чи упередженого ставлення до заявника.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Кодекс набуває чинності з дня його введення в дію наказом ректора.

7.2. Скасувати Положення про постійну комісію Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту, затверджене Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 27 листопада 2023 року.

7.3. Зміни та доповнення до Кодексу, затвердження його нової редакції або скасування здійснюються наказом ректора на підставі рішення Вченої ради Університету.

7.4. З моменту набрання чинності цим Кодексом інші нормативні документи Університету діють у частині, що не суперечить цьому Кодексу.

Додаток 1
ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності та етики

Я, _____

ПІБ (повністю)

як член академічної спільноти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – Університет), підписуючи цей документ,

ЗАСВІДЧУЮ: свою обізнаність з тим, що академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

ПІДТВЕРДЖУЮ: свою обізнаність зі змістом Закону України «Про академічну доброчесність» та Кодексу академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

ЗАЯВЛЯЮ, що буду здійснювати власну освітню, наукову, творчу діяльність, дотримуючись місії, візії, цінностей, норм етичної поведінки членів академічної спільноти Університету, найвищих моральних і правових норм академічної доброчесної поведінки, керуючись законодавством України, етичними вимогами до освітньої, професійної та наукової діяльності.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

– дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;

– публікувати лише достовірну інформацію про свою діяльність;

– сприяти створенню дієвих механізмів упровадження принципів академічної доброчесності в освітньому, науковому, професійному середовищах закладів вищої освіти, популяризувати ці принципи серед здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час навчання та/або виконання службових обов'язків;

– перешкоджати проявам академічної недоброчесності та неетичної поведінки з боку осіб, що реалізують державну політику у сфері якості освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час навчання та/або виконання службових обов'язків;

– об'єктивно та неупереджено виконувати свої посадові обов'язки, повідомляти відповідних посадових осіб та/або уповноважені органи про потенційний конфлікт інтересів.

НАДАЮ ЗГОДУ на: безпосередню перевірку робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів; обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в репозитарії

Університету; використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства нестиму академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

«___» _____ 20___ р.

(підпис)